

Sidste skoledag...

- en god fælles oplevelse

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Til skolen ...

Sidste skoledag er et farvel til skolen, som har været rammen om en stor del af livet i 9 eller 10 år. Derfor er det vigtigt, at sidste skoledag bliver en positiv oplevelse, og en god dag se tilbage på.

Det har stor betydning for dagens udfald, hvordan den bliver planlagt og organiseret. Hos mange elever er der en forventning om, at dagen skal bruges på at drikke sig fulde, men jo mere de unge drikker, jo større er risikoen for, at dagen kører af sporet. Selvom ingen ønsker, at dagen skal ende i druk, vold og hærværk, så sker det i nogle få tilfælde. Der er ingen tvivl om, at dagens struktur og aktiviteter kan forebygge dette. Formålet er at arrangere en dag, som bliver en god fælles oplevelse for alle elever, og hvor alkohol ikke kommer i første række.

Helst som sidste år

Rigtig mange skoler har udviklet gode traditioner for, hvad der skal ske på sidste skoledag. Mange steder kaster eleverne karameller og spiller bold mod lærerne. Udklædning og forskellige konkurrencer hører også til de faste traditioner.

I praksis viser det sig, at eleverne i de ældste klasse ser frem til traditionerne uanset deres omfang. Alt skal helst være som sidste år på denne specielle dag.

De eksisterende traditioner og skolens kultur omkring sidste skoledag sætter rammen for dagen. Det accepteres hurtigt af eleverne, især

hvis eleverne og lærerne i fællesskab drøfter og planlægger dagen.

Man kan alt efter skole, kommune og region finde mange gode idéer til aktiviteter på sidste skoledag. Udover fælles morgenmad mellem klassen og dens lærere, boldspil og konkurrencer kan det være:

- Organiserede aktiviteter i hele kommunen for samtlige elever, der har sidste skoledag: koncert i anlægget, ved stranden eller på store fællesarealer. Her er både SSP-konsulenter, opsøgende medarbejdere og lokalpolitiet typisk til stede.
- Fælles spisning på café om aftenen klassevis sammen med

lærerne. Det er en god anledning at sige farvel på en hyggelig måde.

“Ofte har klasserne været på restaurant med lærerne – uden alkohol – altså hverken elever eller lærere drikker alkohol. Eleverne må ikke være berusede, det lægger en dæmper på aftenens videre forløb.”
skoleleder

Der er nemlig ikke tvivl om, at mange elever også ser frem til, at “der skal drikkes igennem” på dagen, eller som tre elever i 9. klasse siger:

“Så mødes vi i anlægget, hvor alle kommunens 9. klasser skal drikke... og ha' det skægt”

“jeg skal drikke 15 genstande...”

“vi skal drikke til der ikke er mere...”

Men der er også andre elevholdninger:

“jeg går hjem, jeg gider ikke det berusede - efter det fælles...”

Det er fornuftigt, hvis man snakker om disse spørgsmål med eleverne:

- Hvordan kan man gøre sidste skoledag til en fælles dag og aften på hele klassens præmiser?
- Hvad er en genstand? (Mange elever véd ikke, hvad en genstand er)
- Hvor meget (hvor mange genstande) kan man drikke, før man bliver beruset?
- Hvilken betydning har det, at man spiser og hvad man spiser, når man indtager alkohol?

Hvad er en genstand?

1 alm. øl	=	1 genstand
1 stærk øl	=	1 ½ genstand
1 glas vin	=	1 genstand
1 flaske vin	=	6 genstande
1 sodavand med alkohol	=	1 ½ genstand
(Bacardi breezer, Smirnoff Ice mv.)		

Se også på www.goda.dk

Til forældrene ...

Når sidste skoledag skal arrangeres, mener mange forældre, at det er en opgave, skolen og eleverne må tage sig af. Forældrene giver udtryk for, at de kun er med på sidenlinjen, hvorfra de kan give gode råd og lave individuelle aftaler med deres barn. Forventningen er, at de unge selv kan tilrettelægge dagen, og som mange forældre siger "og så bare opfører sig ordentlig og overholder de aftaler, vi har lavet".

Når aktiviteterne på skolen er forbi, er ansvaret for resten af dagen elevernes og forældrenes.

Det kan være fornuftige at indgå nogle aftaler med de unge:

- *Mængden af alkohol*
De unge har en forestilling om at der "skal drikkes igennem"; men for mange genstande kan skabe unødige konflikter, der i sjældne tilfælde ender med at få en voldelig udgang. De færreste elever er vant til at drikke og kan blive overrasket over virkningen. Det er en god ide at tale om jeres forventninger og hvordan de skal bære sig ad med at opføre sig fornuftigt. Hvad betyder det, når man er under påvirkning af alkohol?
- *En åben mobiltelefon*
Det er en god ide at den unge altid kan komme i kontakt med jer voksne, hvis der skulle opstå en uventet/ubehagelig situation

- *Voksne til stede*
Uanset hvor der holdes fest anbefaler vi, at der er voksne til stede i periferien, i tilfælde at, at det uventede sker.
- *Forældrenetværk*
Selv om skoletiden er ved at være forbi, anbefaler vi, at forældrene bevarer kontakten til og med sidste skoledag. Forældre har et fælles ansvar for, at dagen og aftenen forløber godt.
- *Lukket fest*
Det er en god ide kun at invitere afgangselever til en privat

fest. Gæster udefra kan have en anden dagsorden med at deltage. Her kan forældre hjælpe med at sortere lidt i gæstelisten. SMS-beskeder kan hurtigt udvide antallet af gæster, og det er svært for en ung at afvise eller styre adgangen til en fest.

- *Afhentning*
Vi anbefaler at I aftaler, hvordan de unge kommer sikkert hjem. Det vigtigt, at de enten følges med kammerater eller bliver hentet af forældrene.

Til de unge ...

Sidste skoledag skal være en dag, I aldrig glemmer, med gode oplevelser for hele klassen. Måske er det sidste gang, at I er sammen med de fleste af jeres klassekammerater. Derfor er det vigtigt, at I planlægger dagen sammen med skolen, så I får en dag, som I ønsker, inden for skolens rammer og regler.

Når arrangementet på skolen er forbi, skal resten af dagen planlægges. Skal I holde en privat fest, er det en god idé kun at invitere kammeraterne fra klassen – det er jeres sidste fest sammen. Andre venner kan have en anden opfattelse af at feste, og en klassefest kan meget hurtigt udvikle sig til en ungdomsfest med fri adgang. Den kan blive

Hvad skal I lave sidste skoledag?

Som regel er der nogle af disse ting på programmet:

- Udklædning fra morgenstunden
- Spise morgenmad med lærerne
- Kaste karameller
- Vandkamp
- Konkurrencer, fx boldspil, sækkeløb, isklumpfodbold, tovtrækning med lærerne
- Kåring af årets "kloge Åge", "Årets solariesild" osv.
- Revy, stand up show eller koncert for lærere og elever
- Fælles fest for alle afgangselever i kommunen. Det foregår uden dørs og der er arrangeret forskellige aktiviteter
- Ud og spise med klassen og klasselæreren om aftenen

svær at styre. Snak med jeres forældre, lad dem være i nærheden, de kan evt. være en slags dørvakter. Skulle noget uventet/uønsket opstå, giver det en ekstra sikkerhed med et par voksne tilstede.

Der er store forventninger til dagen:

"Vi skal have det skægt, vi skal være fulde..." elev

"Der skal drikkes, vi skal selv styre det, være sammen med andre og hjælpe hinanden." elev

Mange elever har en stor forventning om, at der skal "drikkes igennem" på sidste skoledag – for så tør man noget mere. For meget al-

kohol kan også betyde, at man mister kontrollen – og at man tør for meget!

Det kan f.eks. være:

- At man ødelægger andres ting eller laver hærværk på bænke, affaldsspande og andre ting i byen
- At man misforstår andre menneskers signaler, så man ender i konflikter, skænderier eller måske slåskamp.
- At man generer andre ved at opføre sig støjende og provokerende
- At man kører beruset på cykel eller knallert og udsætter sig selv og andre for fare

“- og pludselig kan man snakke med alle. Og man kan gøre pinlige ting, man ellers ikke tør” elev

En dårlig afslutning på en god dag:

- Man kan få en bøde for at køre beruset på cykel eller knallert, og hvis man kommer til skade eller skader andre, så dækker forsikringen ikke. Man kommer selv til at betale for alt.
- Hvis man ødelægger ting eller begår vold mod andre, kan man få et erstatningskrav. Man kommer selv til at betale, også selv om man ikke er fyldt 18 år. Det er aldrig forældrene, der skal betale. Det giver også en plettet straffeattest.

Pas på dig selv og dine kammerater

- Hjælp hinanden og tag ansvar, så ingen af jer gør noget dumt
- Aftal at følges, så ingen går alene, når I skal hjem

Lav aftaler med dine forældre:

- Hold din mobil åben, så du og dine forældre kan komme i kontakt med hinanden

- Aftal med dem, hvordan du kommer hjem.

“Jeg har aftaler med mine forældre, som jeg overholder” elev

“Jeg må slet ikke drikke, der er slet ikke noget at ræfle om” elev

